

УСЕКОВАЊЕ ГЛАВЕ СВЕТОГ ЈОВАНА КРСТИТЕЉА

Свети Јован Шангајски

**Усековање је започело нову и
славну проповед Светог Претече!**

Усековање Светог Јована Крститеља, које је завршило његово земалски живот, у исто време, започело је његову нову и славну проповед. Душа Светог Јована Крститеља, напуштајући

његово подвижничко тело, отишла је у пакао, место где су биле душе свих, који су умрли пре Спаситељеве смрти на Крсту. Душе свих од почетка до Адама биле су тамо.

Међутим, света и праведна душа Светог Јована Крститеља није отишла тамо са циљем да окуси тамно стање отуђења и удаљености од Бога. „Пријатељ Женика“, који Га је крстио, страдао је за своју праведност, донео је наду у долазак Царства Божијег, проповеданог свима, за припрему пута за Њега, била је нераскидиво повезана са Њим кроз његову оданост, сведочећи свуда Христа, као Његов гласник, послан пред Њим.

Силазећи у пакао, Јован је наставио проповед коју је вршио на земљи – проповед о Царству Божијем које се приближило. Душе праведних, из Старог Завета венуле су у паклу, чекајући испуњење доласка Онога, Који би победио змију, како је било речено Адаму. Пророци, који су ово видели раније у духу, чекали су долазак испуњења откровења која су им била откривена. Ове душе, лишене светлости славе Божије,

мучиле су се у чекању испуњења њихове наде. Јован је дошао, силазећи у пакао, доносећи Радосне вести да ће ускоро царство пакла бити уништено.

Онима који су чекали Искупитеља ће Га ускоро видети и бити ослобођени од Њега, Јован је сведочио да је Син Божији већ дошао на земљу и да је након Његовог крштења, сведочио да је Дух Свети сишао и остао на Њему (Јован 1:33-34).

Проповед Јована у вези са доласком Спаситеља, била је упућена не само душама праведних, већ свима онима који су били у паклу. Он се појавио у паклу да припреми пут Господњи, као што га је припремао на земљи. Силазак Јована Крститеља у пакао и његова проповед Јеванђеља, била је објава радости онима који су малаксавале тамо.

Душе мртвих, осим најокорелијих грешника, слушали су проповед Крститеља. Према томе, када је Христос сишао у пакао након Његове смрти на Крсту, био је дочекан не само од Старозаветних Праведника, већ такође и од душа свих оних који су једном биле непослушне и које су се противиле дуготрпљењу Божијем у дане Ноја и током времена, када је грех владао међу људима (1 Петр. 3:20).

Међу њима, који су рођени од жена, нема већег од Јована Крститеља (Матеј 11:11; Лука 7:28) како је Христос рекао о њему.

Као највећем међу Праведнима, достојно место му је припремљено у Царству његовог Пријатеља, где сада пребива, чекајући своје откровење у свој слави и победној гозби Јагњета Божијег у Другом Доласку, када ће сакупити пшеницу Своју у житнице, а плеву ће сажећи огњем вечним. (Матеј 3:12; Лука 3:27).

Његово усековање било је завршни његов подвиг на земљи, и последњи корак за примање највеће награде у Царству Небеском; док је за све оне у паклу био дизање јутарње звезде, пре појаве Сунца Правде.

Бисери из ризнице Светих Отаца

Свети Силуан Атонски: „Свако од нас може да расуђује о Богу онолико колико је познао благодат Светога Духа; јер, како можемо мислити и расуђивати о ономе што нисмо видели или о чему нисмо слушали и што не знамо? Ево, Светитељи говоре да су видели Бога; постоје и људи који говоре да нема Бога. Јасно је да тако говоре јер нису познали Бога, али то никако не значи да Њега нема. Светитељи говоре о ономе што су заиста видели и знају“.

Свети Исаак Сирин: „У свему што сусретнеш у Писму тражи смисао речи да би проникнуо у дубину мисли Светитеља и са већом тачношћу је разумео... Читању Божанског Писма не приступај без молитве и тражења помоћи од Бога... Молитву сматрај кључем за истинско разумевање онога што је написано у Божанским Писмима“.

Свети Иларион Тројицки: „Знамо и убеђени смо да отпадање од Цркве било у раскол или у јерес или у секте представља потпуну пропаст и духовну смрт. За нас нема хришћанства ван Цркве. Ако је Христос саздао Цркву и Црква је Тело Његово, откинути се од Тела – значи умрети“.

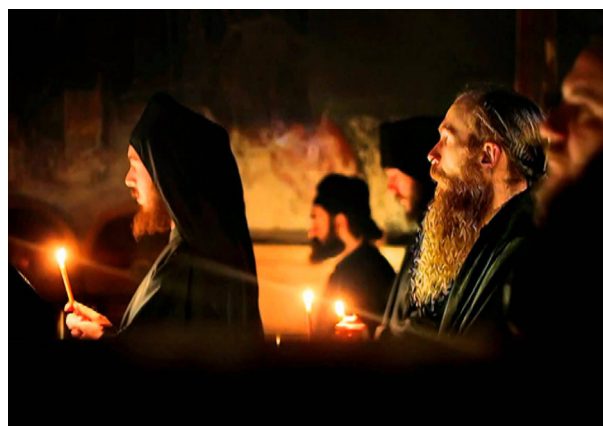
Свети Нектарије Егински: „Браћо и сестре! Свемилостиви Бог нам свима жели срећу и у овом животу и у животу који долази. Ради тога је Он основао Своју свету Цркву да би нас она чистила од греха, освећивала нас, мирила са Њим и даровала нам небески благослов. У Цркви је увек отворен загрљај за сваког од нас. Пожуримо у загрљај сви које мучи савест. Пожуримо и Црква ће подићи тежину нашег бремена, даровати нам храброст према Богу, испунити срце наше срећом и блаженством“.

Свети Варсонуфије Велики: „Што се тиче знања о будућем (шта ће бити са тобом након смрти), немој се варати: што овде посејеш, тамо ћеш пожњети.

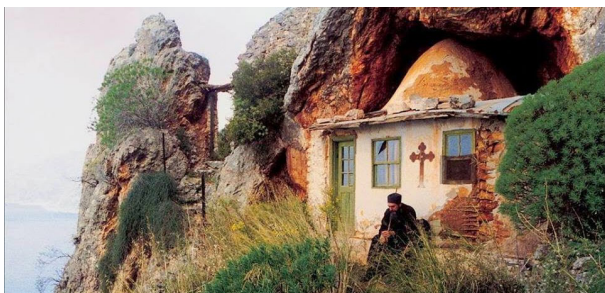
По одласку одавде нико већ не може да напредује... Овде је делање, а тамо награда, овде подвиг, тамо венци“.

Свети Нектарије Егински: „Хришћанин мора да буде пажљив са свима. Неопходно је да његове речи и дела дишу благодаћу Светога Духа која обитава у његовој души, да би се на тај начин славilo име Божије. Човек који одмерава сваку реч, одмериће и свако дело. Човек који проверава речи које жели да каже, провераваће и дела које има намеру да учини и никада неће прећи границу доброг и врлинског понашања. Благодатне речи хришћанина одликују се деликатношћу и пажљивошћу. То је оно што рађа љубав, доноси мир и радост. Напротив, грубост рађа мржњу, непријатељство, жалост, жељу за победом у споровима, нереде и ратове“.

Свети Иринеј Лионски: „Свима који имају љубав према Њему, Бог даје Своју заједницу. Општење са Богом је живот и светлост и наслађивање свим добрима која Он има. А људе који по сопственој вољи одступају од Њега, Он подвргава одлучењу које су они сами изабрали. Као што је удаљавање од светлости тама, тако је и отуђење од Бога лишавање свих добара која Он има. Божија блага су вечна и без краја, зато је и њихово лишавање вечно и без краја; тако ће сами грешници бити узрок својих мука као што људи који су себе ослепели не виде светлост иако светлост светли на њих“.

**Митрополит
Атанасије Лимасолски
Истинско смирење
не обезглављује човека!**

Човек не треба да разара себе, он не треба да поступа тако да увек и у свему уступа тобож из смирења. Таква позиција нема везе са смирењем, јер истинско смирење не обезглављује човека.

Смирење нас чини савршенијима; смирење нам пружа слободу избора у разумевању где смо дужни да будемо чврсти, а где не; где смо дужни да кажемо 'не' и останемо на свом месту, а где – потпуно да се потчинимо другој особи без сваке сумње.

Тако да се не сме мислити да нам не доликује да желимо да изменимо нешто у свом животу, имамо машту – посебно у младости – на пример, да постанемо лекари или нешто друго. Неко ће вам рећи да је тако нешто немогуће – и, па шта? Ја сам дужан да престанем да хоћу? Разуме се, немогуће је немати жеље – једино мртав човек не жели ништа. Чак су и велики Светитељи имали велике жеље... Какве? Да испуне вољу Божију. И иако су Светитељи обично по смирењу уступали, међутим, када се дело тицало воље Божије они су остајали непреклоњиви. Били су непоколебиви тако да чак и ако би се цео свет обрушио на њих, они не би изменили свој став.

Сетимо се шта је говорио Свети Козма Етолски: 'Када видиш Турке и они ти траже сребро, дозволи им да га узму; они желе земљу – дај им поља; дозволи им да узму све и не противи се. Само своју душу не дај Турцима.' У томе си дужан да останеш непоколебив. Ти си дужан да научиш шта значи 'не' и одговориш

свему што посеже на твоју душу са - 'не'. На жалост, у наше дане многи тинејџери говоре: '... па то су моји другови – шта ја могу да урадим? То је моје друштво – како могу да им кажем 'не'? Зар да их разочарам и пођем насупротив?' Овде не може бити два мишљења. Постоје одређене границе у нашим односима са људима. Као што изрека говори: нећеш дозволити коме год да легне у твоју постељу? Да, он може да уђе у твоју дневну собу, чак да прође до кухиње, али му није дозвољен приступ у твоје личне просторије. Странци просто не могу да уђу тамо. Постоје одређене границе и ми говоримо: 'Не, овде не можете да уђете'.

Неопходно нам је да научимо да означимо ове границе. И, као што смо већ говорили, истинско смирење човеку дарује личност - личност изузетно јаку, али ни за кога опасну. Таква личност никоме не штети, као што и Сам Бог Који управља светом никоме не наноси штету.

Бог нам је дао слободу да радимо све што желимо. Имамо слободу да Га одбацимо, вређамо... Он нам је дао ту слободу јер Он нема осећање незаштићености. Смирени човек такође нема осећање незаштићености, он није склон подозривости или слабости; он другим дозвољава да поступају како желе, али сам остаје непоколебив у својим одлукама. Он је сигуран и зато никоме не смета.

Живети у Христу не значи да ћете моћи спокојно да 'преспавате' цео свој живот и да ће све ићи глатко, без икаквих брига. Не. Живот у Христу пролази у озбиљној борби; дужни сте да за своју слободу платите крвљу. Речи: 'Следићу за Христом' није тако једноставно испунити и у томе нема ничег чудног. Живот у Христу захтева много, понекада јако много. Да би се такав живот стекао, неопходно је уложити све своје снаге...

Другим речима, не седите, опуштате рамена и очекујете од судбине да ће вам дати оно што желите. Ви се борите. Живот у Христу је борба.

Архимандрит Рафаил Карелин У молитви наш ум треба да буде чист и без икаквих представа...

Браћо и сестре! Неки питају: зашто Бог, ако је Добар и Свемогућ, тако дуго не испуњава наше молитве? Као прво, Господ не испуњава наше молитве онда кад ми за то молимо знајући да нам није на корист. Затим, Господ не испуњава наше молитве ако се молимо онако како не треба – с немаром. Господ понекад не испуњава наше молитве да би нас задржао у молитви. Он зна наше самољубље. Кад добијемо од Њега оно што смо тражили ми ћемо отићи као губавци, који се, кад су добили исцељење, чак нису ни осврнули на Христа Спаситеља (Лк. 17, 12-19). Дакле, Господ не жури како би нас привикао на молитву. Понекад Господ не даје оно за шта Га молимо зато што још није дошло време. А понекад то чини споро како би нам даровао Своја блага у још већој мери него што смо молили и како би нас наградио за наше стрпљење.

Свети Василије Велики је завештао да хришћани сваки дан мисле да је то последњи дан њиховог живота. Преподобни Јован Лествичник каже: „За молитву је потребно сећање на смрт“, он пише: „Неки кажу да је молитва изнад сећања на смрт. А ја опевам два бића у једном лицу, односно сматрам да је молитва у сећању на смрт истинска молитва“.

Још сам хтео да вам кажем да по учењу Светих Отаца у молитви наш ум треба да буде чист и без икаквих

представа. За то време се не смеју замишљати никакве слике, на пример, раја и пакла и никакви ликови. Треба се молити речима, а не представама. Ако се човек моли замишљајући нешто чулно, он само развија своју машту и чини је ватреном. А Свети Оци кажу: „Ђаво је вешт сликар“.

Свети Игњатије (Брјанчанинов) прича о томе како је једном код њега дошао светогорски монах. Светитељ је с радошћу примио монаха-путника желећи да од њега сазна нешто о његовом молитвеном подвигу. Упитао га је и на своје чуђење и ужас чуо је да овај кад се моли замишља пред очима Спаситеља и Мајку Божију. Светитељ Игњатије је одлучио да упозори обманутог: „Саветујем ти да за конак не узимаш собу на спрату“, рече он. Монах се зачудио због тога и упитао је: „Зашто, владико?“ Светитељ је одговорио: „Може ти се одједном учинити да су Анђели дошли по тебе и да желе да те однесу на Атос, па ћеш пасти са спрата и разбићеш се.“ Монах рече: „Да, заиста сам имао такве помисли да Господ може у трен ока да ме пренесе на Атос!“ Тада му Св. Игњатије (Брјанчанинов) рече: „Покушај да се молиш, а да ништа не замишљаш, само знајући и верујући да те Бог чује, и испричај ми шта ће се десити.“ После извесног времена овај човек дође код светитеља у недоумици: „Раније сам имао тако ватрену молитву, а сад као да сам изгубио Бога!“ говорио је.

У ствари, није он изгубио Бога, већ је изгубио своје снове, које је сликала његова машта, другим речима, ослободио се страшне обмане, која је лако могла да га доведе до погibeљи.

Дакле, браћо и сестре! Кад се молите ваш ум треба да буде прост, и ако могу тако да се изразим, прозрачан.

Не заборавите: молитва је пре свега плач због грехова. Да би молитва била истинска, без прелести, она мора бити испуњена осећањем покајања.

**Ина Мирзоева,
православни психолог**

**Како саосећати са тешко
болесном особом, а не
повредити?**

- Када нама блиска особа пролази кроз тешка страдања, много тежа од онога што смо ми сами било када осећали, често је тешко одабрати праве речи и теме за разговор са њом. Питамо се како да правилно изразимо саосећање?

Одговор је једноставан. Најважнији су искреност, љубав и пажња. Често је довољно бити поред особе, држати је руку и притом никакве речи нису ни потребне. Понекада се бојимо да узнемиримо оболелу особу – па се трудимо да разговор скренемо на друге теме. Митрополит Антоније Сурошки писао је да такви разговори доносе пустош јер се заправо на тај начин ми сами штитимо од узнемирености. Међутим, истовремено у таквој ситуацији ми се ткође „штитимо“ и од истинитости и праведности. То је пацијенте врло опасно јер испразна прича одводи човека од реалности и лишава га снаге потребне за борбу са болешћу.

Посећујући болесне у првој московској болници која је изграђена са благословом владике Антонија, прочитала сам упутство за разговор са болеснима које је он саставио. У њему пише:

„За човека који брине о тешко болесном особи је важно да научи да буде налик музичкој струни која сама по

себи не даје звук, која тек након додира палца почиње да се чује“.

На овоме су засновани сви односи између људи. Говорим о томе да се праве речи увек могу наћи у току разговора. Најважније је то да особа која је поред нас једноставно осети наше искрено саосећање. Ако га имамо, све ћемо правилно рећи. Треба се одрећи празних речи.

- Дешава се да својим поступцима код болесног човека појачавамо самосажалење. Како да то избегнемо?

Пре свега, неопходно је да укажемо максималну пажњу на стање болесне особе Навешћу пример. Обратила ми се помоћ жена која је на хемотерапији. Имала је већ четврти стадијум рака. Тешко стање, али је она навикла да брине о себи. За њу је мировање, лежање у постељи било исто што и смрт. Она долази и плаче јер јој медицинска сестра не дозвољава да било шта ради. Сестра приморава болесну жену да лежи и не даје јој ништа да ради. Ово је ужасна ситуација. Жаљење и претерана брига нису продуктивни. Неопходни су љубав и однос сарадње. Свако има сопствене унутрашње ресурсе. Човек се и бори управо захваљујући тим ресурсима. Ако на себе узмете све обавезе и сву одговорност – лишићете особу могућности да делује самостално, лишићете је снаге за борбу. Ако погледамо истини у очи, рођаци који исувише брину о болесној особи мисле више на себе – како да све учине брже да би мање било узнемирености. Неопходно је мислити о болесном човеку – како је најбоље за њега.

Постоји и друга крајност. Догађа се да тешко болесна особа пролази кроз стадијум када пориче да има болест. Она се труди да не примећује да се њено физичко стање изменило, живи као и раније, преузима на себе претходне обавезе. А помоћ јој је неопходна. Лично сам видела пуно трагедија због тога.

Протојереј Алексије Умински
Многи сматрају да постоји
некакав моменат у ком се дете
може научити да воли Бога...

Међутим, дете до сусрета са Богом долази преко родитеља, јер они, упознавши Бога, то цене, тиме живе и тим сусретом освештавају своје постојање.

Сусрет са Богом мења човека, он постаје другачији, не личи на остале. Човек који је упознао Бога другачије реагује на радости и на несреће, на стицање и на губитак, на животне потешкоће, на неразрешиве ситуације, на унутрашње и спољашње кризе од човека који није упознао Бога... Различито реагују и на то како се према њима опходе други људи. И те реакције на свет: када се искуси несрећа, када стигну проблеми, када наступи радост, када се стиче или губи, то ће се неизоставно пренети и на дете, као и свест о томе да други људи реагују другачије. Дете које је васпитано у породици где постоји љубав према Богу ће видети како се то одвија у његовој породици, а како на другим местима. И у дечјој души се путем овога може јавити неко предивно осећање животне истине, коју оно још није освестило, још није схватило умом, али ју је усвојило као што се усваја језик или правилан говор, о коме је већ било речи. Дете ће свакако поседовати и исправан духовни смисао и кроз њега ће посматрати свет.

Важно је, наравно, и то како родитељи опште са Богом у молитви, како се моле, осећају ли страхопоштовање према молитви, да ли се моле усрдно –

дете и то усваја.

Следеће на реду је: начин решавања породичних размирица. Свађају се сви, и верујући и неверујући људи, и они који су упознали Бога и они који нису. У породици која живи уз Бога конфликти се решавају помоћу скрушености, побеђивањем себе самога. Дете то види и осећа. Деци су, наравно, трауматичне бурне родитељске свађе, али им је трауматичније када се родитељи не расправљају, али и не разговарају једно са другим, једно друго не примећују. Чини се да влада мир и благостање, а заправо нема љубави. Дете и то веома добро осећа. Међусобни однос родитеља је исто тако лекција љубави (или пак одсуства љубави) за дете.

Дете на основу свега овога учи да воли Бога, зато што му је та љубав доступна у животу његових родитеља.

А код нас се, нажалост, љубав стиче кроз усађивање, и многи родитељи сматрају да постоји некакав технички моменат у ком се дете може научити да воли Бога. Рецимо, да му већ од пете године дамо у руке Молитвеник и натерамо га да чита правило на неразумљивом језику, да захтевамо од њега да се не врпољи на Литургији, да га терамо да пости онда када му је то тешко и нејасно; односно, наметнути му некакав типик који је, у суштини, смишљен за одрасле. А то је, ипак, манастирски типик, који је неопходан да однегује у људима, самосвесним људима, неку духовну дисциплину. Дисциплина је добра, али она неће довести до љубави. Као што оквир служи драгом камену, тако дисциплина служи благодати. Али, оквир без драгог камена не постоји – он је тада шупљина, нема вредност. Дисциплина је у другом плану у односу на благодат, а родитељи стварају илузију да је могуће издресирати дете да воли Бога, да се може извршити болни убод правила и дисциплине како би оно задобило ту љубав. Касније се све одвија управо супротно.